

μας 900 δὲ ψυχὰς ἔγιναν ἢ ἄμεσον αὐτῆς θύμα, ἢ ἀπεπνίγησαν ἐκ τῶν ἀναπλησάντων τὴν ἀτμοσφαῖραν βλαβερῶν ἀτμῶν, ἢ ἀπωλέσθησαν μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ λιμοῦ ὅστις προήλθεν ἐκ τοῦ ὅτι οἱ ἀγροὶ κατεστράφησαν ὑπὸ τῆς σποδοῦ.

Αὕτη εἶναι ἡ ἀξιολογώτατη πασῶν τῶν ἐκρήξεων ὡς παραγαγοῦσα τὸ μέγιστον σῶμα τῆς λάθης, περὶ οὗ ἔχομεν αὐθεντικὰς πληροφορίας. Τὸ μείζον βρεῦμα εἶχε πεντήκοντα τὸ δὲ μικρότερον τεσσαράκοντα μιλίων μῆκος τὸ δὲ εὖρος αὐτοῦ ἦτον μεταξύ ἑπτὰ καὶ δεκαπέντε μιλίων τὸ πάχος δὲ συνήθως μὲν ἑκατὸν ποδῶν εἰς τινὰς δὲ στενάς διόδους καὶ ἑξακοσίων!

I. K.

MONOMAXIA EIS THN ΣΑΧΑΡΑΝ.

A.

H Ἔρις.

Ἦτον ὠραία θερινὴ ἑστέρα ἐν ἔτει 1846 ὅτε δύο Ἀραβες διέβαινον ἐν σιωπῇ τὴν λεωφόρον ἣτις φέρει ἀπὸ Βισκάραν, πόλιν τοῦ Ἀλγερίου, πρὸς τὴν φυλὴν τῶν Οὐλλῆδ Τζελαλ.

Ὡραὶν δολόκληρον συνεβάδιζον οἱ δύο πολλὰ πλησίον χωρὶς νὰ ἀνοίξωσι τὸ στόμα καὶ νὰ προσφέρωσι λέξιν, ἀλλὰ σύννοες, μὲ σκυμμένην κεφαλὴν καὶ πολὺ φρονι μῆτωπον ἐπροχώρουν τοξέουτες ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν λοξὰ καὶ ὑποπτα πρὸς ἀλλήλους βλέμματα, ὡς δύο ἐχθροὶ δόλιοι ἐπίσης καὶ δειλοί. Καὶ ὁμοῦ ἡ φιλία τοῦ Ἀλλῆ καὶ Βέν-Μαχμούτη ἦτον ἐξάκουστος εἰς ὅλην τὴν χώραν. Ὁμοῦ ἐπεχείρουν τὰ κινδυνώδη εἰς τὴν ἔρτημον κυνήγια, καὶ ὅτε ἐπανήρχοντο φέροντες ὡς ἄθλον τὴν κατάστικτον θορὰν τίγρειως ἢ καρδάλωσ, κἀνεὶς δὲν ἐγνώριζε τίς ἔδειξε πλειοτέραν ἀνδρείαν ἢ τίς ἐκινδύνευσε περισσότερο, ἐπειδὴ ὅ,τι ἀπελάμβανον ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ἀγρευθέντων θηρίων τὸ διενέμεντο ἐξ ἴσου, μὴ στέργοντες οὐδέτερος κατ' οὐδένα τρόπον νὰ λάβῃ οὐδ' ὀβολὸν περισσότερο. Τὰς ὕβρεις τὰς γινόμενας εἰς ἕνα αὐτῶν ἐνόμιζον κοινὰς, καὶ ἂν ὁ εἰς ὑπέφερε προσβολὴν τινὰ, ὁ ἄλλος ἀνελάμβανε τὴν φροντίδα τῆς ἐκδικήσεως καὶ δὲν ἠσύχαζε πρὶν ἢ ὕβρις ἀποτιθῆ τριπλῇ καὶ τετραπλῇ.

Διὰ νὰ μὴ πολυλογώμεν ἦσαν ὡς ἀδελφοί· ὑπὸ τὴν αὐτὴν καλύβην κατώκουν, τὸν αὐτὸν ἀγρὸν ἐκαλλιεργοῦν, καὶ ὠρίσθησαν συχνὰ ὡς ἐζήταν ὁμοῦ οὕτω καὶ νὰ συναποθάνωσιν ὁμοῦ.

Καθόσον ἡ ἡμέρα ἔκλινε, τὸ βῆμα τῶν δύο Ἀράβων ἀπέβαινε ταχύτερον, ὡς ἀνθρώπων σπευδόντων νὰ φθάσωσι πού. Αἰφνης παρετήρησαν τὸν ὑψηλὸν μιναρὲν τοῦ τζαμείου των κατατέμνοντος διὰ λευκῆς γραμμῆς τὸν κατακόκκινον οὐρανὸν, καὶ συγχρόνως ἔλαφρά τις συνοφρῦσις σκιασχοῦ ἀμφοτέρων τὰ μέτωπα ἔδειξεν ὅτι τὴν στιγμήν ταύτην μάλιστα ἢ καρδία των ἐχειμάζετο ὑπὸ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς τρικυμίας.

— Μαχμούτη! εἶπε τέλος ὁ Ἀλλῆς, δεικνύων εἰς τὸν ἀδελφὸν του τὸν ἐγγύς γήλορον θέλεις ν' ἀναπαυθῶμεν ἐκεῖ ὀλίγον πρὶν ἐξακολουθήσωμεν τὸν δρόμον μας;

— Ὅπως ἀγαπᾷς· ἀπεκρίθη ὁ Μπὲν Μαχμούτης μὲ βεβιασμένον εἰς τὰ χεῖλη μειδιάμα.

Ἀλλὰ πρὶν προχωρήσωμεν περαιτέρω εἰς τὴν διήγησιν καλὸν εἶναι νὰ περιγράψωμεν συντόμως τὴν εἰκόνα τῶν δύο αὐτῶν ἀνθρώπων· ὁ Μπὲν Μαχμούτης ἦτον εἰκοσιτεσσάρων ἢ εἰκοσιπέντε ἐτῶν, ὑψηλὸν καὶ εὐθυτενὲς ἔχων τὸ ἀνάστημα. Τῶν δὲ κινήματων αὐτοῦ τὸ ἀπότομον καὶ τραχὺ ἐπρόβιδε φύσιν σιδηρᾶν, φύσιν μετέχουσαν τοῦ λεοντώδους· ἡ φυσιογνωμία τοῦ προσώπου του εὐκίνητος εἰς ὑπερβολὴν ἦτο καθρέπτῃς χαλύβινος ἀπεστιλβωμένος ὅπου ἐζωγραφοῦντο αἱ μυστικώτεραι τῆς ψυχῆς του διαθέσεις. Ἀλλ' ὅσάκις ἐγέλα οἱ μυῶνες τοῦ προσώπου αὐτοῦ χαλαρώτεροι γινόμενοι ἐλάμβανον ἡμερότητα σχεδὸν γυναικίαν· καὶ τότε τὸν ἐπλησίαζες ἐκούσιως. Ἐξ ἐναντίας δὲ ὅταν ὠργίζετο ἀγριωτέρα φυσιογνωμία δὲν ἐδίδοτο. Τότε ὠπισθοδρομοῦς ἐμπρὸς τοῦ ἔντρομος, ὡς ὀπισθοδρομεῖ τις ἐμπρὸς εἰς θηρίον θυμούμενον, ζῦον μὲ τοὺς ὄνυχας τὴν γῆν καὶ προοιμιαζόμενον τὴν ὀργὴν του διὰ φρικαλέου ὤρυγμοῦ. Ἀλλὰ τὸ παραδοξότερον τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ ἦσαν οἱ μακροὶ τοῦ μαῦροι μύστακες, τόσο μακροὶ ὥστε κατέβαινον ἕως εἰς τὸ μέσον τοῦ στήθους του. Σιμὰ εἰς ὅλα ταῦτα τὸ μελάγχρουν καὶ ἡλιοκαῆς συνεπλήρουν τύπον ἀφρικανοῦ ἀνδρός, ὅποιον ματαίως οἱ ζωγράφοι ἀγωνίζονται νὰ μιμηθῶσιν εἰς ταῦς πίνακάς των.

Ὁ δὲ Ἀλλῆς δὲν διέφερε κατ' ἄλλο τοῦ Μπὲν Μαχμούτη εἰμὴ κατὰ τὴν χροιάν, ἐπειδὴ ἦτο πελιῶνός ἄνευ τῆς στιλπνότητος ἐκείνου· οἱ μύστακες καὶ τούτου κατήρχοντο εἰς τὸ μέσον τοῦ στήθους, ἦσαν δὲ πυρροὶ ὡς καὶ τὰ δατέα του ὀφρυδία· ἄλλως δὲ, ἡ αὐτὴ εὐκίνησις τῶν μυῶνων, ἡ αὐτὴ θερμουργότης τοῦ χαρακτῆρος καὶ ζωρότης. Καὶ ἡ ἡλικία δὲ καὶ τὸ ἀνάστημα ἦσαν τὰ αὐτά, καὶ εἰς τοὺς δύο.

Ἀφοῦ κατεστήσαμεν γνωστὰ τὰ δύο πρόσωπα τῆς ἱστορίας ταύτης ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν διήγησίν μας.

Οἱ δύο Ἀραβες ἐκάθισαν εἰς τὸν γήλορον, ἐσῆκωσαν τὴν κεφαλὴν, ἐκύτταξαν ἀλλήλους κατὰ πρόσωπον καὶ πάλιν ἐπανέπεσον εἰς τὴν προτέραν πεισματώδη σιωπῇ.

Ὁ Ἀλλῆς ὅστις καὶ πρῶτος εἶχε προτείνει τὴν ἀναπαυλάν ἔσυρε τὴν πίπαν ἐκ τῆς ζώνης του ὅθεν ἐκρέματο παρὰ τὸ ἐγχειρίδιόν του τὸ δαμασκηνόν· τὴν ἐγέμισε καλὰ πατῶν δυνατὰ διὰ τοῦ ἀντίχειρος τὸν καπνόν, καὶ τὴν ἀνάψεν, ὅλα δὲ ταῦτα μὲ τρόπον τεταραγμένον καὶ οὐδαμῶς ἡσυχον.

Ὁ Μπὲν Μαχμούτης ἐμίμηθη τὸ παράδειγμα του· ὥστε εἰς διάστημα τινῶν λεπτῶν ἄλλο δὲν ἤκούετο εἰμὴ ἢ βραεῖά των ἀναπνοῆ καὶ τὸ λάκισμα τοῦ καιόμενου καπνοῦ, ἀλλὰ ἡ ἀμοιβαία στενοχωρία τῶν Ἀράβων ἐξηγεῖτο καλῶς ἀπὸ τὴν συνεχῆ μεταλλαγῆν τοῦ καθίσματός των, ἐπειδὴ τώρα μὲν ἔθετον τὸν δεξιὸν πόδα ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ τώρα δὲ τὸν ἀριστερόν

ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ, καὶ πάλιν ἐπανελάμβανεν τὴν πρώτην θέσιν των.

Μετ' ὀλίγου ὁ Ἄλῃς ἀπὸ φρικτὸν ἐτωτερικὸν ἀγῶνα συνεχόμενος ἐμάσθησε μὲ τὸς ὀδόντας τὸ ἤλεκτρον τῆς πίπας του, ἔπειτα λαβὼν ἐκ τῶν δύο ἄκρων τὸν μακρὸν σωλῆνα τὸν ἔθραυσε πλαταγίσας αὐτὸν αὐτὸν βιαίως ἐπὶ τοῦ γόνατος.

Ὁ Μπὲν Μαχμούτης ὅστις καὶ αὐτὸς εἰς τὴν αὐτὴν ἐνδύμωχον ἀνάγκην ὑπέεικεν ἐμάσθησεν ἐπίσης τὸ ἤλεκτρον τῆς πίπας του καὶ ἐσύντριψεν αὐτὴν καθ' ὃν τρόπον ὁ Ἄλῃς εἶχε συντρίψει τὴν ἰδικήν του.

Ἡ μακρὰ ἐκεῖνη παντομίμα ἐξέφραξε μυρίας ὀδύνας δεινὰς, βαθεῖας, κοινὰς εἰς ἀμφοτέρους, εἰκονιζομένας κάλλιστα ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας των.

— Ὁ Ἄλῃς ἔλυσε πρῶτος τὴν σιωπὴν καὶ Μαχμούτη! εἶπε, ἡμεῖς ἔχομεν ἐδῶ κἄτι νὰ εἴπωμεν καὶ φοβούμεθα ὡς μωρὰ παιδιὰ. Ἐλα! ἄς φανῶμεν μεγαλόκαρδοι, Μαχμούτη! καὶ παύσας μικρὸν ἐξηκολούθησεν οὕτω.

— Ἄν κάνεις διηγείτο εἰς σὲ τὴν ἀπλὴν ἱστορίαν ἐνός τινος Μπὲν Μαχμούτη ὅστις ἔχων ἀδελφὸν ἓνα τινὰ Ἄλῃν, μαθὼν παρ' αὐτοῦ τὰ μυστικὰ τῆς καρδίας του ἠγάπησεν, ἀπίστως φερόμενος, τὴν νέαν τὴν ὁποίαν ὁ Ἄλῃς ἠγάπα, τί ἤθελες εἰπεῖ πρὸς δικαιολόγησιν τοῦ Μπὲν Μαχμούτη;

— Ὅθ' ἔλεγον ὅτι ὁ Μπὲν Μαχμούτης ὑπήκουσεν εἰς τὴν φωνὴν τῆς καρδίας του ἧτις ἐβόα δυνατώτερα παρὰ τὸ καθῆκον.

— Ναί, ὑπέλαβεν εἰπὼν ὁ Ἄλῃς, μὲ παρειὰς πυρπολουμένας, εἰς τοὺς ἀνέμους, εἰς τὰ κύματα ἐρρίψες τὴν φιλίαν μας, ὡς ποταπὸν τι πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ὀσάκις θέλει εὐρίσκει τις; ναί! ἐθυσίασες τὴν φιλίαν μας εἰς τὰ πρόθυρα Ἀλμεάνας τῆς μνηστῆς μου.

— Τί ποιητέον! ἀπεκρίθη ὁ Μπὲν Μαχμούτης μὲ σοβαρότητα δὲν τὸ ἐξεύρεις; ὁ ἔρωσ ἐπνίξε πάντοτε καὶ πνίγει τὴν φιλίαν ὡς τὰ παράσιτα φυτὰ τὰ περιπλεκόμενα καὶ πνίγοντα τὸν εὐγενῆ κέδρον.

Ἀκούσας ὁ Ἄλῃς τὴν καθαρὰν ταύτην ἐξαγόρευσιν ἧτις δὲν τῷ ἄφινε πλέον δισταγμὸν ἔκυψε τὸ μέτωπον ἔμφροντις καὶ περιλύπος.

— Ἄκουσον, εἶπεν ἀκολούθως δι' ἡσυχου φωνῆς ἡ Ἀλμεάνα ἀγαπᾷ καὶ προτιμᾷ σέ, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία; ἀλλὰ πάλιν ὁ πατήρ τῆς τὴν ὑπεσχέθη εἰς ἐμέ καὶ θά ἐμμεῖνῃ εἰς τὸν λόγον του. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ πλάστιγξ ἰσορροπῆ ἑκατέρωθεν, οὐδέτερος ἡμῶν θέλει ἀπολαύσει τὸ ποθούμενον ἂν δὲν καμῶμεν γενναίαν τινὰ ἀπόφασιν.

— Ὁ λόγος σου ἀληθής; ἀπεκρίθη μετὰ τινος δριμύτητος ὁ Μπὲν Μαχμούτης, ἀδύνατον δύο λέοντες νὰ ζήσωσιν ὁμοῦ ἐπὶ πολὺ φιλιωμένοι.

— Ὁ δὲ Ἄλῃς ἐτελείωσε τὸν λόγον. Τότε, εἶπεν, οἱ δύο λέοντες μάχονται κατὰ κράτος ἕως οὗ καταλειφθῆ εἰς μόνος.

Οἱ ὀρθαλομοὶ τῶν δύο Ἀράβων ἤστραψαν τότε παραδόξως ἐκύτταξαν ἐπὶ μικρὸν ἀλλήλους μὲ βλέμμα σύμμικτον θυμοῦ καὶ ἀγάπης. Τὸ μῖτος ἐπάλαιε μὲ τὴν ἀρχαίαν φιλίαν, καὶ πρὶν κηρυχθῶσι φανερὰ πλέον

ἔχθροι ἠθλάνθησαν τὴν ἀνάγκην νὰ δώσωσι πρὸς ἀλλήλους ἔσχατον δεῖγμα φιλίας καὶ συμπαθείας.

— Τὸ χέρι σου... ἀδελφέ! ἀνεφώνησεν ὁ Ἄλῃς μὲ ὄμμα ὑγρὰνθέν.

— Ἀδελφέ! τὸ χέρι σου, ἐπανελάβεν ὁ Μπὲν Μαχμούτης καὶ ἐνταυτῷ ἐν δάκρυ κατέβρυσεν διὰ τῆς χαλκόχρους παρειᾶς του μέχρι τοῦ μύστακος ὅπου ἐσταμάτησεν ἀμφίβολον καὶ τρέμον.

Καὶ ἐσφιγξαν ἀλλήλων τὰς χεῖρας μὲ δύναμιν ἄρρητον.

Ἐν τῷ μεταξύ ἐπῆλθεν ἡ νύξ ἀποτόμως διὰ μιᾶς, καθὼς συμβαίνει περὶ τὸν ἰσημερινὸν ὅπου τὸ λυκόφως εἶναι ἄγνωστον. Τὰ πάντα ἦσαν πέριξ ἤτυχα, γαληνιαῖα, σιωπηλά; ἡ φύσις ἀφοῦ ἐκοιμήθη εἰς τὸ πῦρ τῆς ἡμέρας ἔμελλεν ἤδη νὰ κοιμηθῆ πάλιν εἰς τὴν δρόσον τῆς νυκτός.

Ἡ ὥρα ἦτο πολλὰ κατάλληλος πρὸς τὸ νὰ γίνωσιν αἱ συμφωνίαι τῆς δεινῆς ἀνηλεοῦς πάλης. Ἐπειδὴ μὴ βλέποντες ἀλλήλους διὰ τὸ σκότος δὲν ἐκινδύνευον νὰ μικροψυχήσωσι.

Μὲ καρδίαν δεινῶς θλιβομένην, μὲ ξηρὰν καὶ ἐκλείπουσαν ἀναπνοήν ὁ Ἄλῃς καὶ ὁ Μπὲν Μαχμούτης ἐσκέπτοντο τὴν προκειμένην φοβερὰν συμφωνίαν καὶ τὸ εἶδος τοῦ θανάτου τὸ ὁποῖον ὤφειλον νὰ ἐκλέξωσι.

Ἀφοῦ παρελθον ὀλίγαι στιγμαὶ εἰς τὴν βύθισιν αὐτὴν, ὁ Ἄλῃς ἀνέκραξε μὲ φωνὴν κραδαιομένην.

— Δὲν ἔχω δύναμιν νὰ κτυπήθῃ μαζῆ σου, Μαχμούτη, ἂν ὁ βραχίον μου ἐγερθῆ νὰ σὲ κτυπήσῃ θέλει καταπέσει ἀδρανῆς καὶ ἀκίνητος.

— Καὶ ἐγὼ τὸ ἴδιον; ἀπεκρίθη ὁ Μπὲν Μαχμούτης μὲ πνεῦμα ρευθίζον καὶ σχεδὸν παραφρονοῦν.

— Καὶ ὅμως, ἐπανελάβεν ὁ Ἄλῃς, σὺ δὲν στέργεις νὰ θυσιάσῃς εἰς ἐμέ τὸν ἔρωτά σου, ὁ δὲ ἰδικός μου εἶναι τόσοσ βαθέως ἐρρίζωμένος ὥστε ἀδυνατῶ νὰ σὲ τὸν παραδώσω. Λοιπὸν τί ποιητέον; ἐξηκολούθησε νὰ λέγῃ ἀφίων ἐκ βάθους ψυχῆς στεναγμὸν δξύν.

Ὁ Μπὲν Μαχμούτης εἶπε. Δὲν ἔχομεν εἰς τὴν φύσιν ἐχθροὺς τοὺς ὁποίους νὰ κάμωμεν μετόχους τοῦ ἰδίου ἡμῶν μίσους; ἄς γίνωσιν ἡ ἔρημος καὶ ἡ πείνα διαιτηταὶ τῆς ἐριδός μας!

— Τί ἐνοεῖς; ἠρώτησεν ὁ Ἄλῃς.

— Ἰδοῦ! αὔριον ἀναχωροῦμεν εἰς τὴν ἔρημον τὴν Σαχάραν πορευόμενοι ἐμπρὸς ἐμπρὸς πάντοτε μὲ τὴν καυστικὴν ἄμμον ὑπὸ τοὺς πόδας, μὲ τὸν καταπλέγοντα ἥλιον ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν ἕως οὔ εἷς ἐξ ἡμῶν καταπέσῃ νεκρὸς ἀπὸ κόπωσης ἢ ἀσφυξίαν; τότε ὁ ἄλλος θέλει τοῦ σκάψει μὲ τὴν αἰχμὴν τοῦ ἐχειριδίου του λάκκον, καὶ πρὶν ἀποδώσῃ τὸ τελευταῖον χρέος τῆς ταφῆς εἰς τὸν θανόντα δὲν θέλει ἔχει δικαίωμα νὰ λάβῃ τροφήν; ἡ δὲ Ἀλμεάνα θέλει εἶσθαι τοῦ ἐπιζήσαντος.

— Γεννηθῆτω οὕτω! ἐψέλλισεν ὁ Ἄλῃς μὲ φωνὴν ἐκλείπουσαν.

Ἀφοῦ αἱ συνθηκαὶ ὠμολογήθησαν καὶ ἐπεσφραγίσθησαν διὰ τῆς θλίψεως τῶν χειρῶν, οἱ δύο Ἀραβες ἐγερθέντες ἐξηκολούθησαν τὴν πορείαν ἐπίσης σιωπηλῶς ὡς καὶ προτοῦ.

Ἄρου ἔφθασαν εἰς τὴν φυλὴν των καὶ ἐπανεῦρον τὴν καλύβην των ἐπλαγίασαν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ θαλάμου, ἐπὶ τῆς αὐτῆς ψιάθου ὡς ἐγίνετο πάντοτε, καὶ ἀπεκοιμήθησαν τόσον νηδύμως ὡς νὰ μὴ ἐμελλεν ἡ ἄλλη ἡμέρα νὰ γίγη εἰς αὐτοὺς ἀρχὴ δεινῶν καὶ βασάνων τὰ ὁποῖα μόνον ὁ θάνατος τοῦ ἐτέρου ἤθελε τελειώσει.

Β΄.

Πορεία διὰ τῆς ἐρήμου.

Τὴν ἐπαύριον, ἅμα τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἤρχισε νὰ εἰσδῆ διὰ τῶν ἀρμῶν εἰς τὴν καλύβην, ὁ Ἄλῆς καὶ ὁ Μπὲν Μαχμούτης ἦσαν σηκωμένοι, ἔτοιμοι νὰ ἀναλάβωσι τὸν φοβερὸν ἀγῶνα τῆς αὐτῆς, τῆς διψῆς καὶ τοῦ κόπου ἐν μέσῳ τῆς ἐρήμου.

Ἐντὸς σάκκου δερματίνου ἔθισαν μακρὰν μερίδα ρυτίνας ἧτις εἶναι φύραμα χονδρὸν καὶ θρεπτικὸν κατασκευαζόμενον ἀπὸ σίτον καὶ λίπος προβάτου, ἐν φαρμίον μὲ νερὸν καὶ μίαν μικρὰν φιάλην μὲ οἰνόπνευμα. Ἐπειτα τεινοντες δημοθυμαδὸν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ Κορανίου ὠρνωμότησαν νὰ τηρήσωσιν ἀκριβῶς τὰς συμφωνίας των. Μετὰ τοῦτο πετόντες γονυκλιτεῖς ἀπεύθυναν κοινὴν δέησιν πρὸς τὸν Ἀλλάχ.

Μετ' ὀλίγον ἐξήρχοντο ἐκ τοῦ χωρίου τῆς φυλῆς τῶν Οὐλλεὶδ Τζελλὰλ δύο νεανίσκοι περιβεβλημένοι χαίτικα λευκά ἧτοι ἀραβικοὺς μανδύας· διευθύνοντο δὲ ἀμφοτέροι μὲ τὰς κνήμας καὶ τοὺς πόδας γυμνοὺς πρὸς τὴν Σαχάραν, ὡς φανατικοὶ πορευόμενοι εἰς προσκύνησιν τῆς Μέκκας.

Ἡ ἡμέρα καθαρὰ καὶ διαυγεστάτη προεμήνευε αὐτῶν αὐτῶν δεινῶν· οὐδὲν νέφος ἐσχίαζε τὸν γλαυκὸν οὐρανόν, οὐδεμίαν πνοὴ αὐρας ἐτάρασσε τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλῶν φεινίκων. Ὀλίγα πιτνά τὰ ὀνομαζόμενα βεγγάγια ἐπέτων εἰς τοὺς κλάδους τερετιζόντα καὶ χάπτοντα τὰ ζωῦρια τῶν ῥοδοθαρινῶν. Μετ' ὀλίγον ἀνέτειλε καὶ ὁ ἥλιος εἰς τὰς ὀξείας κορυφὰς τοῦ γηραιοῦ Ἀτλαντος· καὶ πρῶτον μὲν αἱ ἀκτίνες αὐτοῦ κατεπλημμύρησαν τοὺς βουνούς καὶ τὰς δεираάδας, βαθμηδὸν δὲ ἀνιόντος οὗ ἡλίου ἐλάμβανον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν κατὰ κάθετον φορὰν.

Οἱ δύο Ἀραβες ἐξηκολούθουν νὰ προχωρῶσι μὲ βήμα ταχὺ καὶ μὲ σταθερὰν ἀπόρασιν. Ἦδη πᾶν ἴχνος φυτικῆς ζωῆς εἶχεν ἐκλείψει· τὸ δὲ μεσημέριον ἐφθασαν τὸ ὄριον ὅθεν ἀρχεται ἡ ἐρήμος· ἐφαίνετο δὲ ἔμπροσθεν αὐτῶν ἐκτεινομένη ὡς κόκκινον στρώμα χωρὶς τέρμα καὶ χωρὶς δρίζοντα.

Ἀλλὰ πρὶν πατήσωσι τὴν ὁμαλὴν ἐκείνην καὶ καταφλέγουσαν τοὺς πόδας ἐπιράνειαν ἀντήλλαξαν ἐν βλέμματι ἐνοήσαντες δὲ ἀλλήλων τὴν διάνοιαν, ἀνεσώνησαν δημοθυμαδὸν ὁμνύω εἰς τὸν Ἀλλάχ ὅτι θέλω βαδίσει ἀδικόπως ἐπὶ τῆς ἀναμμένης ταύτης καμίνου, ἕως οὗ εἰς εἴς ἡμῶν πῆση.

Ἐπρεπε νὰ ἦναι τις παρὼν καὶ νὰ βλέπῃ τὰ δύο ταῦτα πλήρη νεότητος καὶ ζωῆς ὅντα καθυποβαλλόντα τοιοῦτοτρόπως ἐκουσίως ἑαυτὰ εἰς ἀνηκούστους σκληροτάτας ὁδύνας. Μονομαχίᾳ ἀλλόκοτος, πρωτοφανής.

τὴν ὁποῖαν μόνον ἀφρικανὴ φύσις ἠδύνατο νὰ συλλάβῃ καὶ ἐκτελέσῃ.

Δὲν θέλομεν ἐπιχειρήσει νὰ διηγηθῶμεν ὅλας τὰς ποικίλας φάσεις τῆς πρώτης ἡμέρας τῶν βισάνων, τὰ μυρία μέσα ὅσα ἐπενόουν ὅπως κατασιγάτωσι τὰς ἀπολύτους ἀνάγκας τῆς ζωῆς.

Ὅταν ὁ λαϊμὸς των ἐξηραίνετο καθ' ὑπερβολὴν ἐδάγκαναν μίαν ἄκραν τῆς δερματίνης ζώνης των διὰ νὰ προκύβῃ ὀλίγος σιάλος καὶ ὑγράνη τὸν ξηρὸν φάρυγγά των. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἔκαμαν τὸν ὄρκον ὠρνωσαν τρέχοντες μὲ εἶδός τι φρονιτιδος, πάντοτε πλησίον ἀλλήλων, πλὴν χωρὶς νὰ προσέρωσι λέξιν ἄλλην, οὔτε βλέμμα ν' ἀνταλλάξωσιν, ἀλλ' ἐφαίνοντο ὡς ὑπεκόντες εἰς ἀνάγκην τινα ἀνωτέραν καὶ κρατεράν.

Ὅμοιάζον ψυχὰς περιπλανωμένας αἵτινες κατεδικάστησαν διὰ νὰ ἐξαγοράσωσι τὰς ἀμαρτίας των, εἰς κόπους καὶ μόχθους διηνεκεῖς, καὶ αἵτινες ἤρχίζον τότε τὴν ποινὴν των εἰς τὴν ἐρήμον.

Ἡ νύξ ἔφερεν εἰς αὐτοὺς ὀλίγην ἀναψυχὴν καὶ δροσόν. Διὰ τοῦτο ἔτρεχον τότε μὲ περισσοτέραν δρμήν καὶ μὲ λύσσαν πυρετικὴν εἰς τὰ ἀχανῆ τῆς λείας καὶ κινητῆς ἐπιφανείας τῆς ἐρήμου ἧτις ἔλαμπεν ὡς λίμνη μεγάλη, ἀπέραντος. Ἄλλ' ὅταν ὁ ἥλιος ἐκ νέου ἀνέτειλεν τότε οἱ δύο Ἀραβες παρίστανον θέγμα ἀληθῶς ἀποτρόπαιον.

Εἰκόσι καὶ τέσσαρας ὥρας εἶχον ἀκολουθήσει τὴν πεπωμένην πορείαν των χωρὶς ἀνάπαυαν, χωρὶς νὰ ἀναψύξωσι τὰ χεῖλη των μὲ μίαν ὑδατος σταγόνα, χωρὶς νὰ λάβωσιν οὐδεμίαν τροφήν. Οἱ χαρακτηριστῆρες τοῦ προσώπου των ἀτονισμένοι ἐξέφραζον ἐσχάτην ἀπαυδήσιν. Μόνοι οἱ ὀφθαλμοὶ των διατηροῦντες ἐτι τὴν ζωηρὰν λάμψιν των παρεῖχον ἐκπληκτικόν τι πολὺ καὶ ἀλλόκοτον, φαινόμενοι ὡς ἀδάμαντες στιλπνοὶ ἡρμωσμένοι εἰς κόγχας ὀφθαλμῶν νεκρῶν πτωμάτων ἐμψυχομένων μηχανικῶς διὰ γαλβανικοῦ πειράματος.

Καθόσον τὸ καῦμα ἐγίνετο αὐττηρότερον, πλέον ἀνηλεές, ἡ ταχύτης τῶν ποδῶν αὐτῶν ὀλιγόστευεν ἐπαυθητάς. Οἱ γυμνοὶ των πόδες κατεσπαραγμένοι, αἱματοσταγεῖς, ἤλγουν ἐγγίζοντες τὴν ἄμμον τὴν καίουσαν ὡς σίδηρος πεपुरακτωμένος. Ἦδη τὰ ὄτια των ἐβόμβουν, οἱ ὀφθαλμοὶ των ἐβλεπον λάμψεις παραδόξους, τὰ γόνατά των ἐλύγίζον, πληγωμένα, ἀρρατισμένα. Καὶ ὅλον δὲ τὸ σῶμα των προέβαιεν εἰς φθορὰν καὶ διάλυσιν.

Ἦτον ὥρα δεκάτη. Εἶχον ἀκόμη ἐμπρὸς των τέσσαρας ὥρας αὐτῶν αὐξήσας πάντοτε, καὶ ἔπειτα μετὰ τέσσαρας ὥρας ἤθελε τὸ καῦμα ἀρχίσει βαθμηδὸν νὰ κλίνη.

Αἶφνης παρετήρησαν πρὸς τὰ δεξιὰ, εἰς ἀπόστασιν μικρῶν, πρᾶγμα τι προβαῖνον μὲ κίνησιν κυματοειδῆ εἰς τὴν ἐρήμον· ἦτο δὲ καρβάνιον καμηλιτῶν καὶ ἠκολούθει δρόμον σημειούμενον ἀπὸ μόνον τὰ διεσπαρμένα σκελετὰ τῶν καμήλων, δοαὶ ἀφίησιν πολυλάκις καθ' ὁδὸν τὰ κῶλα.

Τὸ καρβάνιον μετ' ὀλίγον ἔφθασε τοὺς δύο Ἀραβας. Ὁ ὁδηγὸς καταβῆς ἀπὸ τοῦ σάγματος τῆς καμήλου του προέβη πρὸς αὐτοὺς ὄχι χωρὶς ἐκπληξῆν καὶ τοὺς εἶπε μὲ ὕψος σκωπτικόν.

— Σελάμ. Ἀλέξιμ!

Ὁ Ἀλῆς καὶ ὁ Μπέν Μαχμούτης ἐπέρασαν ἐμπρὸς χωρὶς νὰ στραφῶσι καὶ ἴδωσι.

Τοῦτο βλέποντες οἱ ἄνθρωποι τοῦ καρβανίου ἔπεσον ὅλοι πρηνεῖς χωρὶς διάκρισιν χρώματος καὶ φυλῆς προσευχόμενοι καὶ παρακολουθοῦντες μετὰ τὸ βλέμμα τὰς δύο ταύτας ξένας σκιὰς τὰς σταλείσας βεβιάως εἰς τὴν γῆν ἀπὸ Μωάμεθ τὸν μέγαν προφήτην.

Μετὰ ταῦτα ἀπεμακρύνθησαν ἐν συννοίᾳ καὶ βαθεῖα σιγῇ, καὶ μετ' ὀλίγον τὸ καρβάνιον ὠμοίαζε μακρὰν μαύρην γραμμὴν ἑλικοειδῆ.

Ἐν τοῖτοις ὁ Ἀλῆς καὶ ὁ Μπέν Μαχμούτης ὑπέκοντες εἰς τὴν πεπωμένην ἀνάγκην ὤδευον ἐμπρὸς, ἐμπρὸς πάντοτε. Τί μόνον; ἀπὸ τινος καιροῦ ἤρχισαν νὰ ἀμοιβῶσι βλέμματα ἐταστικά σπουδαζόντες τὴν φυσιογνωμίαν ὃ εἰς τοῦ ἄλλου, βλέποντες τὰς προσόδους τοῦ μαρσαμοῦ, καὶ ὑπολογίζοντες κατὰ νοῦν πόσον πιθανὸς ἦθελεν ὁ ἀντίπαλός των ἀνθεῖαι ἀκόμη.

Τὸ μεσημέριον ὁ Μπέν Μαχμούτης καμπτόμενος ὑπὸ τὸ ἑλαφρὸν φορτίον τοῦ σάκκου τοῦ ἔχοντος τὰ ζωάρκεια, ἐπρόφερε μετὰ φαρυγγώδη φωνὴν τὰς λέξεις ταύτας.

— Ἀλῆ, ἡ σειρά σου νὰ σηκώσης τὰς τροφάς.

Ὁ Ἀλῆς λαβὼν μηχανικῶς τὸν σάκκον ἔρριψεν αὐτὸν ἐγκαρσίως ἐπὶ τοῦ ὤμου παρατηρῶν ἐνταυτῷ ἀσκαραδαμυκτὴ τὸν Μαχμούτην ὡς νὰ ἔλεγε· θὰ βιστάξῃ ἀρὰ γε πολλὴ ἀκόμη;

Ὁ Μπέν Μαχμούτης τῷ ἀνταπέδωσε τὸ αὐτὸ ἐταστικὸν βλέμμα.

Ἡ ἄμμος εἶχε βαθμηδὸν γίνεαι τόσον ἀνυπόφορος εἰς ἀφῆν ὡς ἡ βράζουσα λάβα καθ' ἣν σιγμὴν ἐκχέεται ἀπὸ τοῦ κρατήρος ἐν καιρῷ ἐκρήξεως· ὁ ἥλιος ἠκόντιζε κατὰ κάθετον τὰς ἀκτῖνας αὐτοῦ, ὡς πίπτει ἡ μολυβδὶς εἰς τὴν θάλασσαν. Ἄνεμος νότιος ἔπνεεν ὀλολύζων καὶ σηκόνων λεπτοὺς κόκκους κονιορτοῦ κολλωμένους εἰς τὰ ἄθλια πρόσωπα τῶν Ἀράβων τὰ ὅποια ἔλουεν ὁ ἰδρῶς· τὸ δὲ κεχηνὸς καὶ πνευστιῶν στόμα των κατέπινε τὰ πεπωρωμένα ταῦτα μόρια τὰ ὅποια εἰσερχόμενα εἰς τὸ στήθος των τὸ κατέπλεγον μετὰ φρικτοὺς σπαραγμούς.

Ἡ γλῶσσά των ἐκρέματο ἔξω ξηρὰ καὶ τραχυτάτη· ἡ ἐπιδερμὶς αὐτῶν εἶχε γεμίσει ἐξανθήματα. Οἱ μὴνιγγές των ἔπαλλον δυνατὰ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ των ἐκοιλαινόντο προφανῶς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον.

Τέλος ὁ Ἀλῆς κατέπεσε χαμαὶ ἀφίγων ἀναστεναγμὸν βραχνόν, φωνὴν ἀπελιπίσας. Εἰς σιγμὴν δὲ ἡλιθίου παραφροσύνης ἔφερε ὀρμητικῶς τὴν χεῖρα πρὸς τὸν σάκκον τὸν ἔχοντα τὰς τροφάς. Ἀλλ' ὁ Μπέν Μαχμούτης ἐνοήσας τί ἠβούλετο τὸν ἀπέσπασεν ἀπὸ τὰς χεῖράς του μετὰ βίαν σπασμωδικήν· ὁ Ἀλῆς συνήθροισε τότε ὅλας τὰς δυνάμεις του καὶ μετὰ ἀγῶνα σχεδὸν ὑπεράνθρωπον ἠπλωσε τὸν βραχίονα διὰ νὰ ἀρπάσῃ τὸ πολυτίμητον ἀντικείμενον.

— Δὲν θὰ ἐγγίσης ἐκεῖ! ἐφώναξεν ὁ Μπέν Μαχμούτης· λησμονεῖς ὅτι ἀγωνιζόμεθα διὰ τὴν Ἀλμεάναν;

Τότε βαθὺς ὠρυγμὸς ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ στήθος τοῦ Ἀλῆ· ἔξεστάθη χαμαὶ, μετὰ ὀφθαλμοὺς ἀμαυροῦς, ὡς

ἄψυχος σωρὸς μετὰ τὸ πρόσωπον γυρισμένον κατὰ τὸν ἥλιον.

Ἡ σκηνὴ ἦτις παρεστάθη τότε εἰς τὴν εὐρείαν ἐρημον καὶ ἦτις μόνον μάρτυρα εἶχε τὸν θεὸν ἦτον ἐκπληκτικὴ, δεινὴ, ἀνήκουστος.

Ὁ Μπέν Μαχμούτης κύπτων ἐνδεδελχῶς ἐπὶ τοῦ Ἀλῆ μετὰ τὸ στόμα ἐπάνω εἰς τὸ στόμα ἐκείνου ἐκαρδόκει μετὰ ἀνέκφραστον ἀγωνίαν· πότε ἤθελεν ὁ ἀντίπαλός του ἀφήσει τὴν τελευταίαν πνοήν. Ἄν πρὸς σιγμὴν ἢ ἀναπνοὴ τοῦ Ἀλῆ διέλειπε, ὁ Μπέν Μαχμούτης στρεφόμενος μικρὸν ἔσκαπτε μετὰ τὴν αἰχμὴν τοῦ ἐγχειριδίου τοῦ λάκκον εἰς τὴν γῆν. Τρεῖς εἶχεν ἀρχίσει οὕτω τὸ ἔργον τοῦ λακκοσκάπτου καὶ τρεῖς τὸ πνιγηρὸν ψυχορράγημα τοῦ Ἀλῆ τὸν διέκοψε δεικνύον ὅτι ὁ ἀδελφός του ἔξῃ εἰσέει· καὶ τρεῖς δὲ εἰ χαρακτηριστῶς τοῦ προσώπου του ἔλαβον ἀλληλοδιαδόχον ἔκφρασιν ἐλπίδος καὶ φόβου.

Ὁ δὲ Ἀλῆς ὅστις ἠσθάνετο ἐγγίζον τὸ τέλος τοῦ ἐνεψυχώθη αἴφνης ἀπὸ λάμψιν παροδικὴν ὡς ἡ λαμπὰς ὅταν μέλλῃ νὰ σβεσθῇ.

— Κύτταξε, εἶπε, προσπαθῶν μετὰ πολλὴν δυσκολίαν ν' ἀνασηκωθῇ καὶ τείνων τὸν δάκτυλον κατὰ νότον, δὲν βλέπεις ἐκεῖνο τὸ φάσμα τὸ πρὸς ἡμᾶς ἐρχόμενον καὶ διῶκον διὰ τοῦ ποδὸς πρὸ αὐτοῦ τὴν πηγὴν ἐκείνην τῶν ὀροσερῶν ναμάτων! . . . ὦ! διψῶ, διψῶ . . . διψῶ!!

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔπεσε πάλιν πνευστιῶν καὶ δάκνων λυττωδῶς τὴν ἄμμον διὰ νὰ σβέσῃ τὴν δίψαν του· ὁ δὲ Μπέν Μαχμούτης ἠκολούθει ἐνδεδελχῶς τὴν βραδεῖαν ἀγωνίαν ἐκείνου, καγγάζων μὲν ὡς δαιμονῶν δσάκισ τὸν ἐνόμιζε νεκρὸν, γογγύζων δὲ καὶ δυσανασχετῶν δσάκισ σπασμωδικῆς κινήσεως ἐπήρχετο εἰς τὸ ἀδρηνὲς σῶμα τοῦ ἀγωνιῶντος. Ὁ Ἀλῆς ἀφῆκε τέλος πάντων πνιγηρὸν συριγμὸν· ὅστις ἦτον ἡ ἐσχάτη τῆς ὑπάρξεώς του ἐνέργεια, τὸ τελευταῖόν του βράσανον, ὁ ὕστατος ἀποχαριτετισμὸς του πρὸς τὴν ζωὴν.

Τότε ὁ Μπέν Μαχμούτης χωρὶς νὰ χρονοτριβῇ περισσότερον ἤρχισε τὸ ἔργον του μετὰ χαρωποὺς ὀφθαλμούς, λάμπων μέτωπον καὶ μετὰ σαρόδιον περὶ τὰ χεῖλη μειδιάμα. Μ' ἔλην δὲ τὴν ἐσχάτην ἀδυναμίαν του κατώρθωσε νὰ σκάψῃ τὴν ἄμμον εἰς βῆθος ἐνὸς ποδός. Ἀπίστευτοι εἶναι οἱ ἄγῶνες ὅσους κατέβαλε εἰς ἣν εὐρίσκειτο ἐλεεινὴν κατάστασιν ὅπως σὺρῃ τὸ πτώμα μέχρι τοῦ ὀρύγματος· πολλάκις ἐπάσχιζε νὰ τὸ ἀνασηκώσῃ καὶ κατέπιπτε μετὰ αὐτοῦ ὡς ἄνθρωπος ὅστις ἐκ τῆς πολλῆς λύπης δὲν δύναται ν' ἀποσπαθῇ ἀπὸ τὸν νεκρὸν φίλον του καὶ περιβάλλει πάλιν καὶ πάλιν μετὰ τὰς ἀγκάλας πρὶν διὰ παντός τὸν ἀποχωρισθῇ.

Μολαταῦτα ὠθῶν, ἔλκων τὸν ἔφερον εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ὀρύγματος, ἔπειτα κυλίσας αὐτὸν εἰς τὴν κλίνην τὴν ὁποίαν τοῦ ἠτοίμασε τὸν ἐσκέπασε μετὰ ὀλίγην ἄμμον, ἣν ὁ σφοδρὰ πνέων ἄνεμος δὲν ἐβράδυνε βεβαίως πάλιν νὰ διασκεδάσῃ. Ἀφοῦ ἐτελείωσεν αὐτὸ τὸ ἔργον, ὠρμησε μετὰ μανίαν σχεδὸν πρὸς τὸν σάκκον τὸν ἔχοντα τὰς τροφάς, χωρὶς δὲ νὰ λύσῃ τὰς λωρίδας τὸν ἐσπάραξεν οὕτω καὶ λαβὼν τὸ μικρὸν σταμνίον ἔφερον αὐτὸν ἀπλήστως πρὸς τὸ στό-

μα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ἦτον ἀλμυρὸν, ὅθεν τὸ ἀπέβλαεν ἀηδιάσας· ἔδραξε τότε τὴν φιάλην μὲ τὸ οἰνόπνευμα καὶ ἔπιεν ἐξ αὐτοῦ ἀμυστί.

Τότε ἤσθάνθη δι' ὅλου τοῦ σώματος διαχουμένην ἠδονὴν τινα σωτήριον, διήκουσαν μέχρι τοῦ μυελοῦ τῶν κοκκάλων. Μετὰ ταῦτα ἐπῆρε τὴν βούιναν τὸ φύραμα καὶ τὴν ἐτραγάνισε λιμασμένα. Καθόσον δὲ αἱ δυνάμεις ἀνεγεννῶντο εἰς τὸ σῶμα του γέλως ἀκούσιος κατέλαβεν αὐτὸν, καγχασμός προερχόμενος ἀπὸ συναίσθησιν εὐφροσύνης, ἀγαλλιάσεως ἐκστατικῆς, ἀφάτου.

Ἄλλ' ἀφοῦ αἱ πρῶται καὶ ἀπόλυτοι ζῶϊκαί χρεῖται ἑθεραπεύθησαν, ἡ ἀλήθεια, ἡ θλιβερά ἀλήθεια παρέστη γυμνὴ εἰς τὰ ὄμματά του. Τότε ἐνδοῦς εἰς ἀνάγκην ἐνδόμυχον ἔπεσε πρηγῆς καὶ μετὰ βαθείας κατανύξεως καὶ μὲ δάκρυα θερμὰ προσηυχῆθη ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ Ἄλῃ.

Ἐἶτα ὑπέστρεψε μόνος διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ δι' ἧς εἴχεν ἔλθει πρότερον μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του.

I. K.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΙ ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ.

Συνέχεια. (ἴδε φυλλάδ. 63.)

Γ.

Διήγησις.

Ἄφοῦ ἡ τρικυμία τῆς δευτέρας Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως παρήλαθεν, ὁ δὲ ἥλιος τοῦ δευτεροτόκου κλάδου τῶν Βουρδῶνων καθησύχαζεν ἤδη, καὶ ἐθέρμαινε τὸ ἀνησυχώτερον τῶν ἔθνων, ὁ Φίλιππος Δίβρης ἤρξισε τὸ 1831 κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον τὰς νομικὰς σπουδὰς του ἐν Παρισίοις.

Ὁ Φίλιππος παρήλλασε τότε τὸ 21 τῆς ἡλικίας. Εὐρίσκειτο λοιπὸν εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος θέλει νὰ κινῆται ἀκαταπαύστως καὶ νὰ ἐνεργῇ χωρὶς τίποτε νὰ παράγῃ, καθ' ἣν τὸ μέλλον ἀπατᾶ εὐκολώτερον, καὶ τὸ ἐνεστώσ ἀν περιβάλλεται ὑπὸ τῆς λαμπρότητος, θεωρεῖται ὡς μόνιμον καὶ ὡς παραγωγὸς αἰώνιος, διότι οὐ τὼς εὐρέθη ἔως τῶρα.

Ὅστις ἐσπούδασε τὸν κόσμον εἰς τὸ πλεῖστον τῶν Πρωτείκων αὐτοῦ μεταμορφώσεων, θά εἴπῃ μὲ δυσκολίαν ὅτι καταλαμβάνεται ὁ Πρωτεὺς οὗτος καὶ διαμένει ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ φίλου· διότι ὁ φίλος ἔχει τὸσση μεγάλας ὑποχρεώσεις ὥστε πᾶς ἐγωϊσμός, ἀνθρώπινος ἀρκεῖ νὰ ἦναι, ὀπισθοδρομεῖ ἐνώπιον αὐτῶν, καταβάλλει πᾶσαν δύναμιν ζητοῦσαν νὰ τὸν ὑποτάξῃ, καὶ λαμβάνει θηριώδη πολλακίς μορφήν, καθὼς ὁ Πρωτεὺς καὶ θηρίου μορφήν ἐλάμβανεν.

Ἄλλ' ὁ Φίλιππος ἦτο νεανίας ἀκόμη, καὶ τὸν κόσμον δὲν τὸν εἶχε σπουδάσει ὅσον ἔπρεπε, διὰ νὰ νοήσῃ τί εἶδους πρᾶγμα ὀνομάζουσι οἱ ἄνθρωποι φίλον· ἐνόμιζε λοιπὸν ὅτι τῶν μυθιστορημάτων οἱ ἥρωες ἀπαντῶνται καὶ εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἐφρόντιζε νὰ γνωρίσῃ τινὰς ἐξ αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ νέος βλέπει τὴν κοινωνίαν ὑπὸ μυθιστορικὴν ἐπιφάνειαν, ὁ Φίλιππος ἀντι ἐνδὸς εὐρεθεκάδα φίλων, καὶ ἀνευ πολλῆς βραδύτητος· εἰς τὴν δωδε-

κάδα ταύτην περιείχετο καὶ ὁ Ἐδουάρδος ὅστις ὁμῶς εὐτυχὴ νὰ ἦν ἑξαιρέσις τοῦ γενεϊκοῦ κανόνος τοῦ διέποντος τὰς πράξεις καὶ τὰς συμβουλάς τῶν ἄλλων φίλων· οἱ ἄλλοι φίλοι ἤθελον φ. ε. νὰ ἦναι ὄλοι ὁμοῦ εἰς τοῦ Κεραμικοῦ τὸν περίπατον, εἰς τὴν ἱππασίαν τοῦ ἀγίου Γερμανοῦ, εἰς τὴν θήραν τοῦ ἀγίου Διονυσίου, εἰς τὸ καφενεῖον, εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, εἰς τὸν χορὸν Μαδιλλῆς καὶ εἰς τὰς νυκτερινὰς συναστροφάς· ὁ Ἐδουάρδος ἠθέλη ἐπὶ πλεῖστον νὰ συμπεριφέρεται μεθ' ἐνδὸς τοῦ πολὺ καὶ μετὰ δύο τὸ πολὺ πολὺ τοῦτο παρετήρησεν ὁ Φίλιππος καὶ τὸ ἐξετίμησεν ὡς μυθιστορικόν· λοιπὸν τοῦ ἤρσεν ὁ Ἐδουάρδος, καὶ συνεπῶς συνεδέθη μετ' αὐτοῦ τοσοῦτω διακεκριμένως πλέον ἢ μετὰ τῶν ἄλλων, ὥστε διὰ μιᾶς σχεδὸν ἐφάνη λησμονήσας ὅλους ἐκεῖνους.

Καὶ Παρισίνοί μὲν ἢ Γάλλοι δὲν ἦσαν ὁ Φίλιππος καὶ Ἐδουάρδος, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ βαλάντιον αὐτῶν ἦτον εὐὺ-ποληπτότερον τοῦ βανταντίου πολλῶν εὐγενῶν τῆς λαμπρᾶς μητροπόλεως, ἡ δὲ μορφή τοῦ προσώπου καὶ ἡ προφορά (οἱ δύο οὗτοι κύριοι ἐδιδάχθησαν τὴν Γαλλικὴν παιδιόθεν ὑπὸ παιδαγωγῶν Γάλλων), καὶ ἡ προφορά λέγων καὶ ὁ ἱματισμός ἐγαλλίζον ὄλως, ἐθεωροῦντο μεταξὺ τῶν ὡς Γάλλοι, δηλ. ὡς ὁμοεθνεῖς, ὡς συμπατριῶται· ἀλλὰ καὶ θρησκείαν εἶχον τὴν αὐτὴν, ἀνατολικὴν δηλ. διότι ὁ Φίλιππος ἦν Ἑλλῆν καὶ ὁ Ἐδουάρδος εἴλκε τὸ γένος ἀπὸ Ῥώσων.

Ὁ Φίλιππος ἦτο θετὸς υἱὸς μεγαλεμπόρου ἐν Παρισίοις, ὅστις, θεῖος αὐτοῦ, τὸν παρέλαβε παῖδα ὄντα ἀπὸ τῆς Ἡπειροῦ, ἀτεκνος ὢν αὐτὸς καὶ ἀκλήρος.

Ὁ Ἐδουάρδος—πρέπει νὰ ἐνδιατρίψω ὀλίγον εἰς τὴν περιγραφὴν του διότι πολὺτιμος εἶναι ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἀνθρώπου τούτου— ὁ Ἐδουάρδος ἦν Πολωνὸς τὸ ἔθνος, υἱὸς βαθυπλοῦτου ἀρχοντος ἐν Γαλλικίᾳ· ὁ πατὴρ αὐτοῦ μέτοχος τῆς Πολωνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1830 τὸν εἶχε στελεῖει εἰς Παρισίους μετὰ τῆς λοιπῆς οἰκογενείας καὶ τῶν θησαυρῶν του, καθὼς ὁ Ηρίαμος τὸν Πολύδωρον, μὲ τὴν διαφορὰν ὁμῶς ὅτι ὁ Ἐδουάρδος δὲν ἐπαθεν ὅσα ὁ Πολύδωρος.

Ὁ Ἐδουάρδος εἶχε τὰ χαρακτηριστικὰ ἐκεῖνα δι' ὧν οἱ ποιηταὶ καὶ ζωγράφοι τῆς Μεσημβρίας, εἴτε τοῦ ἀρχαίου εἴτε τοῦ νέου κόσμου, παριστώσι τὸν ἔρωτα, ἀλλὰ τὸ ἀίστημά του εἰς ἡλικίαν δεκαοκτὼ ἐτῶν ἦν ἀνδρικὸν ἤδη, καὶ τὸ γλαυκὸν αὐτοῦ ὄμμα ὑπὸ χρυσοῦ τόξου περιστεφόμενον ἐξέφραζε γλυκὺ τι, ἀββενωπὸν τι, μελαγχολικὸν καὶ ἐμβριθές· καὶ ἐσπινθοβόλει μὲν πολλακίς τὸ ὄμμα ἐκεῖνο, ἀλλ' ὅτε προσήλθους ἐπ' αὐτοῦ τὸ σὸν, μυστικὸν γόητρον δυνάμεις ἀκαταμαχῆτου ἐξετοξεύετο εἰς τὸ ἐσωτερικόν σου καὶ ἔλεγεσ ὅτι ὁ θνητὸς οὗτος ἐπλάσθη διὰ τὸν ἔρωτα, μόνον διὰ τὸν ἔρωτα εἰς τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ σημασίαν. Οἱ χρυσομέταξοι κρίκοι τῆς κεφαλῆς του, τὸ εὐρὺ λευκὸν μέτωπόν του, καὶ ἡ ῥίς ἧτις δὲν ἦτο καμπύλη, —διότι ὁ Ἐδουάρδος ἐγεννήθη ὡς ἄλλο τι παρ' ὧς στρατιωτικὸς ἦρας, καὶ μάλιστα ἐκ τοῦ εἶδους τῶν στρατιωτικῶν ἠρώων τοῦ Κ. Δυμᾶ ὅστις τοὺς χαρακτηρίζει κυρίως διὰ τῆς κυρτῆς μεγάλης μύτης καὶ τῶν ἐξεχόντων ζωγωματικῶν ὀσῶν— ἡ ῥίς, λέγω, ὀμαλὴ καὶ ἀνάλογος πρὸς τὰ λοιπὰ, τὰ μῆλα εὐτραφῆ μὲν (ὡς ἀριστοκράτου μῆλα) ἀλλ' οὐδαμῶς μὴ θέλοντα νὰ υπερβῶσι τὴν καθέτην τοῦ κάτω βλεφάρου, ὁ ἀλαβάστρινος καὶ μαλλινὸν μακρὰς ἢ βραχύς λαίμῳς του, αἱ τῆς ἐπεθερμίδος λεπτόταται ἴνες, αἱτινες σπανίως ἀπαντῶνται καὶ εἰς τοὺς βασιλόπαιδας αὐτοὺς τοὺς ἔλκοντας τὸ γένος ἀπὸ